

ση του κλίματος της εποχής και όχι μελοδραματική διατύπωση, από α-μηχανία, προκειμένου το ουσιαστικό στοιχείο να περάσει απαρατήρητο από το μίζερο βλέμμα της λογοκρισίας.

«Νέα Εστία»

2

Το τεύχος της 15ης Οκτωβρίου 1940 (δεκατρείς μέρες πριν από την ιταλική εισβολή) ήταν αφιερωμένο στον Κωνσταντίνο Χατζόπουλο και το κύριο άρθρο του Π. Χάρη είχε τίτλο «Ένας δραματικός οραματιστής». Ακολουθούσαν οι συνεργασίες του Άγγ. Τερζάκη και του Γ. Βαλέτα, ενώ κάτω από τον γενικό τίτλο «Το έργο του Χατζόπουλου» είχαν αναλάβει να γράψουν για τον ποιητή ο Κλ. Παράσχος, για τον πεζογράφο ο Π. Χάρης, για τον κριτικό η Άλκης Θρύλος, για τον μεταφραστή ο Τ. Μπαράλας, για τον σοσιαλιστή ο Γ. Κορδάτος, για τη συμβολή του στην ίδρυση και τη διαμόρφωση του περιοδικού *Τέχνη* ο Αιμ. Χουρμούζιος και για τη συνδρομή του στον *Νουμά* ο Ρ. Γκόλφης. Τέλος υπήρχε ανθολόγηση παλαιών κριτικών κειμένων για τον Χατζόπουλο από τους: Κ. Παλαμά, Κ. Θεοτόκη, Γ. Αποστολάκη, Η. Βουτιερίδη, Α. Καμπάνη, Α. Μελαχρινό, Φ. Πολίτη, Τ. Άγρα κλπ. Τεύχος στοιχειοθετημένο πριν από την έναρξη του πολέμου, συνεχίζει το κλίμα της ανάδειξης των εθνικών κεφαλαίων, χωρίς αυτολογοκρισία, χάρις στην έξωθεν μαρτυρία που απολάμβανε: Ένα κείμενο για τον σοσιαλιστή Χατζόπουλο,⁷ έστω και από τον Κορδάτο, μπορούσε να δημοσιευθεί στη *Νέα Εστία* όχι όμως και στα *Νεοελληνικά Γράμματα*. Ο λόγος ήταν απλός. Η λογοκρισία, κατά παρέκκλιση, επέτρεπε σε ένα έντυπο αναμφισβήτητα εθνικών προδιαγραφών να δημοσιεύει 'αποκλίνοντα' κείμενα, ενώ απέρριπτε τα ανάλογα από διαβλητά έντυπα. Κρίνοντας από το παρελθόν των λογοκρισιών, ανέκαθεν υπολόγιζαν ποιο είναι το αναγκωστικό κοινό του εντύπου και με αγαθή προαίρεση το 'προστάτευαν' από τις επικίνδυνες ιδέες.

Το επόμενο τεύχος της *Νέας Εστίας* (1/11/1940 – στοιχειοθετημένο και

7. Σε ανύποπτους καιρούς (1908) είχε μεταφράσει και *Το κοινωνικό μανιφέστο των Μαρξ-Ενγκελς* στην εφημ. *Εργάτης* του Βόλου, το οποίο το 1913 τυπώθηκε με έξοδά του στη σειρά των εκδόσεων του Σοσιαλιστικού Κέντρου Αθηνών, συνοδευόμενο από "ένα αρκούντως συνοπτικό και κατατοπιστικό προοίμιο" (Τάκης Καρβέλης, *Κωνσταντίνος Χατζόπουλος ο πρωτοπόρος*, 1998).

